

V Praze 15. října 2019
Čj.: 835/19

Stanovisko

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů

I. Úvod

Předkládaná novela zákonů navrhuje zavést odevzdávání povinných výtisků neperiodických publikací vydaných v elektronické formě a periodického tisku vydávaného v elektronické formě, s cílem schraňovat záznamy/kulturní bohatství, podobně jako v případě tištěných publikací nebo publikací, které se za tištěné považují (např. na CD-ROM). S tím souvisí upřesnění pojmosloví zákona č. 37/1995 Sb. a zákona č. 46/2000 Sb. Je přitom třeba stanovit základní kritéria pro určení, které elektronické publikace budou takto odevzdávány. Navrhují se kritéria přidělení ISBN/ISMN/ISSN a kritérium šíření publikace za účelem hospodářského prospěchu, resp. za úplatu.

II. Připomínky a návrhy změn

Zpráva RIA je strukturována ve shodě s požadavky Obecných zásad RIA. Zpráva je formulována srozumitelně, „popis problému“ je vlastně popisem potřeby (schraňování kulturního bohatství), která je obtížně vyčíslitelná. Považujeme ji však za legitimní, jednak proto, že podobné povinnosti platí pro hmotné, neelektronické publikace, jednak v obecnějším smyslu odpovědnosti státu za uchování kulturně-informačního dědictví. Novela reaguje na skutečnost, že stále větší množství publikací je publikováno elektronicky či v případě elektronických a tištěných verzí publikací se obě verze liší. Novela zákona se týká jak periodických, tak neperiodických elektronických publikací. Zároveň kodifikuje web-harvesting, který již Národní knihovna provádí bez zákonné úpravy.

Potřeba (**definice problému**) je popsána i strukturována srozumitelně, a to i s doložením kvantitativních údajů o rozsahu kulturního bohatství, vznikajícího elektronicky v ČR.

Varianty řešení jsou zpracovány přehledně a věcně přiměřeně správně. Varianty 2.6. a 2.8., které se zabývají právní formou, jíž budou navržená ustanovení upravována (např. zdali vyhláškou nebo zákonem) jsou nadbytečné a do RIA nepatří. Ve variantách není vhodně reflektován rozdíl mezi web-harvestingem a odevzdáváním povinných elektronických výtisků.

Náklady jsou uváděny srozumitelně a v uvěřitelné míře. V případě přínosů lze souhlasit s předpokladem, že jejich vyčíslení je problematické. Komise RIA je názoru, že by se jednalo o umělou konstrukci, která pro účely tohoto hodnocení nemá smysl.

Doporučujeme do RIA uvést a vysvětlit mechanismus, který bude zajišťovat, že navržená úprava nebude mít důsledky pro finanční toky vydavatelů zejména periodických publikací v případě, kdy knihovny budou zprostředkovávat přístup ke starším elektronickým vydáním publikací, která mnozí vydavatelé různým způsobem zpoplatňují. Podobně doporučujeme uvést, že takový mechanismus ochrany obsahu zpoplatněných částí elektronických médií se bude vztahovat i na prémiový, placený obsah těchto médií. V RIA by mělo být přinejmenším logickými argumenty doloženo, že dopady budou kvůli zvolenému mechanismu zanedbatelné.

V RIA není dostatečně vysvětleno, v jakém formátu a jakým způsobem budou elektronické publikace předávány Národní knihovně. Způsob předání, frekvence a zvolené formáty mají jistě určité důsledky (ve formě nákladů či přínosů) jak pro vydavatele a pro Národní knihovnu, tak pro uživatele, kteří budou takto získané kulturně-informační dědictví využívat. Doporučujeme se ve zprávě RIA formátům, periodicitě a způsobu předávání věnovat podrobněji a důsledky posoudit v logice nákladů a přínosů.

Doporučujeme zvážit odhad web-harvestingu, který se plánuje, resp. ve srovnání nákladů a přínosů uvést, zdali se objem web-harvestingu zvýší či nikoliv, zdali se změní struktura/povaha získávaných informací a zejména jaké jsou důsledky pro náklady.

III. Shrnutí připomínek ke zprávě z hodnocení dopadů regulace (zpráva RIA)

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **nemá k návrhu novely zákona, kterým se mění zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) ve znění pozdějších předpisů a k návrhu novel souvisejících zákonů zásadních připomínek**, připomínky výše uvedené jsou navrženy zejména jako doporučení ke zlepšení argumentace předkladatele v procesu dalšího projednávání.

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **na základě posouzení zprávy z hodnocení dopadů regulace doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby byl návrh zákona, kterým se mění zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů v předloženém znění doporučen vládě ke schválení.**

Vypracoval: RNDr. Jan Vozáb, Ph.D.

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.
v. r.
předsedkyně komise